

Bertus en Wim: voor altijd brommerjongens

Door Hans Brok

Brommers kiekn. Het is een uitdrukking waar de jeugdherinneringen van een hele generatie Twentse jongeren achter schuil gaat. Het was op het platteland dé zin voor een onbeholpen plattelandspuber om een meisje mee naar buiten te lokken. Om daar de dingen te doen waar hij pas veel later de goede woorden voor zou vinden. Maar Brommers Kiekn is ook de naam voor het evenement van de broers Bertus en Wim van de Merwe, op 27 maart in Lucky. Tientallen jaren na hun eerste kalverliefde organiseren ze dit jaar voor de tweede keer een muziekavond waar de generatie veertigers en vijftigers zich onder kan dompelen in de ouderwetse uitgaanssfeer van toen. Ongedwongen, ongecompliceerd, met lekker in het gehoor liggende dansbare muziek, en natuurlijk omringd door Kreidlers, Zündapps, Puchs en Tomossen. De brommers die toen de Twentse uitnodiging waren voor een amoreus avontuur buiten de muren van café of dancing.

Bertus en Wim van de Merwe raken weer helemaal enthousiast als ze het onderwerp ter sprake brengen. Vorig jaar was de eerste keer en het was een daverend succes. Bijna 700 bezoekers telde de avond. Niks meer dan logisch dat er nu een tweede editie komt. Dit jaar zijn er 1250 uitnodigingen de deur uit gegaan. Het feest is opnieuw in Lucky en golft een avond lang op de live optredens van onder andere The Searchers. De eerste doeken met aankondigende teksten, zijn al geplaatst. Zoals voor de katholieke kerk aan de Grotestraat. Want daar stond vroeger het parochiehuis. Voor de Van de Merwes het epicentrum van het uitgaansleven van hun jeugd.

De tweeling Bertus en Wim konden in die dagen de brommerlucht van nabij opsnuiven. Hun oom was G.J. Vowinkel. Die werkte bij de KSW maar handelde ook in brommers. Regelmatig trok hij samen met rijwielhandelaar Van Olst naar Apeldoorn om daar brommers in te kopen op de dinsdagmarkt. Af en toe mochten Bertus en Wim wel eens mee met hun oom, die voor het gemak G.J. werd genoemd. De markt was een een vroege variant van de automarkt in Utrecht. Handelaren als Vowinkel verdrongen zich om de laadbak van elke aanhanger vol brommers die de markt in Apeldoorn kwam opgereden, op zoek naar mooie handel.

In die dagen droomde de dorpsjeugd in Twente van brommers als de Kreidler Florett, Zündapp, Puch en Tomos. En net als nu vond de brommerjeugd de wettelijk toegestane 45 kilometer per uur een volkomen

belachelijk snelheid. Met een standaard brommer, daarmee kon je je ècht niet bij de kroeg vertonen. Laat staan enige indruk maken op het dorpsplein. Zeventig moest ie toch wel lopen, om een beetje mee te doen. Dat betekende dus sleutelen in schuurtjes, op de tegels achter het huis of bij een vriendje in de garage. Het gevoel van saamhorigheid, jongens onder elkaar, pilsje erbij en totale afwezigheid van tijdsbesef, vormt voor velen nog steeds de mooiste herinnering aan hun onbezorgde jeugd. Om nog maar niet te spreken van het allermooiste: uitgaan. Een onvervuld verlangen waar de meesten de vinger nog niet op konden leggen, stuwde de jongen knapen naar de dorpskroeg waar de meisjes met hetzelfde broeierige gevoel in het halfdonker in rijtjes naast elkaar aan een cola zaten te lurken. Wachten op de dingen die gingen komen. Onderwijl wat smoezen met elkaar over wie met wie, en hoe, en al die andere informatie die voor vooral van 'horen zeggen' kwam. Daar stonden ze dan, aan de rand van de dansvloer, de jonge helden van toen, de vijftigers van nu. Ze wisten het ook niet precies en deden maar wat. Op enig moment, na het drinken van het nodige bier, kwam dan voor de stoutmoedigen, nadat de gang naar de andere kant van de dansvloer was gemaakt, de vraag die al uren op het puntje van de tong lag. "Goaj met brommers kiekn?" En als ze dan "ja" zei, dan gingen ze naar buiten. Waar de brommer vaak in geen velden of wegen te bekennen was natuurlijk. Of, zoals Wim van de Merwe vertelde, "dan wees je er maar gewoon eentje aan, het maakte toch niet uit. Wisten die meiden veel. En het interesseerde ze natuurlijk ook helemaal niet."

Al dat en meer straalt nog steeds in de ogen van het duo Van de Merwe, vijftigers met een ernstig teruggetrokken haargrens. "We hadden een van de eerste Kreidler Floretts, zo'n eitje. Daar moesten we het samen mee doen, want mijn vader had geen geld om voor ons allebei een eigen brommer te kopen. Voor ons was de vraag altijd, wie mag de brommer mee en krijgt het meisje achterop.' De herinneringen

kleven onlosmakelijk aan de brommertijd, de jaren waarin de jongens langzaam mannen werden. En de herinneringen hebben niet alleen zij, duizenden middelbare mannen delen ze. De brommer staat model voor een zorgeloze tijd waarin jongeren nog jong konden zijn, niet voortdurend lastig werden gevallen met de loden last van het woeden der ganse wereld. Wim; "In de pauze van het feest, zo was het de vorig jaar ook, staan we als volwassen kerels allemaal rond die tentoongestelde brommers te kijken. En dan praten we over vroeger. Iedereen heeft er herinneringen aan."

Over de muziek hoeven de bezoekers zich geen zorgen te maken. Voor het feest op de laatste vrijdag in maart hebben de Van de Merwes The Searchers als hoofdact gecontracteerd. Maar niet alleen deze band komt naar Rijssen. Ook Ted Jones and the drifting five is van de partij. Dat is een naam die nog steeds vele bellen doet rinkelen. In de jaren zestig trad de zevenkoppige band uit Utrecht elke drie weken op in het parochiehuis in Nijverdal, voor 250 gulden. Bertus: "Wij mochten natuurlijk niet naar binnen, wij waren vrij evangelisch, en het parochiehuis was katholiek. Maar we kwamen er natuurlijk wel in. Bij het vertrek vroeg wel eens een portier die ons kende en niet had zien binnen komen: 'he, Van de Merwe, hoe kom jij hier in. Dan zei ik altijd, oh niks aan de hand, ik heb me laten bekeren, haha. Dat waren prachtige avonden. De hele tent werd dan versierd van binnen. Soms kon het een week blijven hangen, maar soms was er ook op maandag al een kerkelijke activiteit. Dan moesten al die visnetten diezelfde avond weer van het plafond af. Maakte niks uit, iedereen hielp mee, alles weer opgeruimd. Bertus: 'Die sfeer van toen, die streven we na met die feestavond. Het combineren van het brommers kiekn met de sfeer en de cultuur die er toen hing rond het parochiehuis in Nijverdal. En, nee, we verdienen er niks aan, een paar consumptiebonnen meer niet. Dat is ook onderdeel van het idee. We willen met z'n allen wat moois neerzetten, zonder winst oogmerk. We zijn nog gezond, we kunnen het doen, dus waarop zouden we het dan niet doen? En als het voorbij is, aan het einde van de avond? Wim: "Nou dat is wel apart, dan gaan we samen op de fiets naar huis, zoals altijd. Dat hebben we vorig jaar ook gedaan. Net als vroeger, in onze brommertijd."

Vijftigplussers op een jongensdroom

woensdag 25 februari 2009

Foto: Lenneke Veerbeek

NIJVERDAL "Helaas heren, er mag niet meer zonder helm op een brommer worden gereden. En nee, het parochiehuis bestaat niet meer."

Iets van die strekking kregen de broers Wim en Bertus van de Merwe te horen van de politieagent op de Grotestraat in Nijverdal. De twee vijftigplussers voerden het toneelstukje met de agent op als promotie van hun evenement Brommers Kieken, op 27 maart in Lucky. De brommers zijn overigens eigendom van de heren, want de nostalgie naar vervlogen tijden deed ze tot aanschaf overgaan.